

Liefde voor 't vak gaat over van generatie op generatie

Met een moeder als apotheker en oma als apothekersassistent, trok het vak Lianne Verwiel al vroeg. Als vierdejaars student farmacie vindt zij het aantal oefeningen voor de bereidingstoetsen nog maar beperkt. In tegenstelling tot haar oma die als apothekersassistent hele dagen met de hand poeders vouwde of zepillen draaide.

22 Auteur **Cindy Reinders**

“Apotheker of danseres”, schreef Lianne Verwiel (22), nu vierdejaarsstudent farmacie in Utrecht, toen ze 6 was in een vriendenboekje bij de vraag wat ze later wil worden. Ze wist al vroeg dat ze in de voetsporen van haar moeder – apotheker – en haar grootmoeder – apothekersassistent – wilde treden. Geen wonder als je regelmatig mee mag naar de apotheek van je moeder. Zo werd zij wel eens, als ze ziek uit school kwam, op een matrasje onder het bureau van haar moeder gelegd. Haar moeder kon immers de apotheek onmogelijk alleen laten. Het had een heilzame uitwerking: Lianne was zo weer op de been. Rondlopen in de apotheek was veel interessanter dan ziek zijn.

Grootmoeder Willy van Amerongen (92) begon op haar zestiende in de apotheek in Doorn waar zij intern werd opgeleid tot apothekersassistent. Vervolgens werkte zij in Driebergen en later op Texel bij een apotheekhoudend huisarts. “Daar was ik de geneesmiddelexpert van het eiland; er werkte immers geen apotheker op Texel.”

Zoals destijds gebruikelijk was, stopte ze op haar 29ste, toen ze ging trouwen. Maar het

vak bleef binnen de familie. Die lijkt wel genetisch gepredisponeerd. Zo zijn twee van haar vier kinderen apotheker, is er één apothekersassistent en studeren vier van haar vijf kleinkinderen farmacie.

Cacaoboter

Het bereiden van geneesmiddelen trok grootmoeder Van Amerongen het meest. Zoals het vouwen van 120 poeders, waarbij zij vier afgewogen porties vervolgens op het oog verdeelde. En zepillen draaide zij nog met de hand. “In de zomer deden we dat in de kelder en onze handen koelden we tussendoor in emmers met koud water, anders zou de cacaoboter smelten.” Alleen pillen met arsenicum – waarvan destijds werd verondersteld dat het vooral voor huidziekten goed zou zijn – vond zij vervelend om te maken doordat die zo hard waren en je lang moest draaien.

Waar voor grootmoeder het bereiden het dagelijks werk was, vertelt kleinkind Lianne Verwiel dat in de huidige opleiding het vak recepteerkunde steeds weer wordt aangepast. Zepillen gieten en drankjes maken, oefent

1150
JAAR

1885

1886

1887

1888

1889

Introductie van antipyretica.

Charlotte Jacobs slaagt als eerste Nederlandse vrouw voor het apothekersexamen.

ze nog wel, maar ze wordt alleen nog getoetst op ‘capsulieren’ en het bereiden van dermatica. “Maar we krijgen weinig tijd hiervoor te oefenen. Hierdoor zakken regelmatig studenten voor deze *skills* en lopen ze een half jaar vertraging op doordat ze moeten wachten tot het volgende toetsingsmoment.” Zelf heeft zij de bereidings*skills* wel gelijk gehaald maar moet zij om een andere reden nu een periode overbruggen. Bij het verschijnen van dit nummer zit zij in Ghana, waar ze vrijwilligerswerk verricht in zowel een openbare apotheek als een ziekenhuisapotheek.

Plezier

Dochter Margriet van Amerongen (56) is gevestigd apotheker van de Hoogravense apotheek in Utrecht en is samen met haar compagnon eigenaar van zes apotheken. Zij koos voor farmacie omdat dat destijds met acht jaar de langste studie was. “Ik wilde vooral student worden, want ik zag hoe leuk dat was.” Dat haar moeder altijd met zoveel plezier in de apotheek had gewerkt, zal ongetwijfeld meegespeeld hebben, denkt ze.

Wat haar nu aanspreekt, is de variatie in werkzaamheden en de veelzijdigheid van het vak: “van verbouwingen tot specifieke farmacotherapie bij kwetsbare ouderen.” Maar eigen bereidingen maken ze in de Hoogravense apotheek niet meer.

Van Amerongen heeft ervoor gekozen die uit te besteden aan een bereidingsapotheek. “In de eerste plaats vanwege ruimtegebrek, maar ook door personeelstekort en de steeds strenger wordende eisen die aan bereidingen worden gesteld.”

Daarnaast loopt zij er steeds vaker tegenaan dat zorgverzekeraars magistrale receptuur als niet-rationeel bestempelen en dan niet vergoeden. “Maar bepaalde bereidingen, zoals laaggedoseerde diuretica voor kinderen, blijven noodzakelijk omdat deze niet als handelspreparaat beschikbaar zijn.”

Ovomaltine

Gedurende de Tweede Wereldoorlog werkte grootmoeder Van Amerongen in de apotheek

in Driebergen, tevens drogisterij. Aan de balie vroegen de Duitsers regelmatig naar het cacao drankje Ovomaltine. “Maar wij wilden de Duitsers niet helpen. We verkochten ‘nee’, in de hoop dat ze het niet in de schappen zagen staan. De apotheker was het daar overigens niet mee eens. Die vond dat we het gewoon moesten verkopen.”

Later, bij de apotheekhoudend huisarts op Texel, verleende grootmoeder Van Amerongen eerste hulp als dat nodig was. Zoals bij de patiënt die met zijn hand onder een vrachtwagenwiel had gezeten. “In de wasbak maakte ik een superoloplossing om te ontsmetten tot hij met de boot mee kon om naar het ziekenhuis op het vasteland te gaan. Naderhand belde het ziekenhuis om te vertellen dat het goed behandeld was.” En bij het kind bij wie zij een gat in het hoofd hechtte, nadat het uit een kinderstoel gevallen was. “Dat deed ik als de dokter visites aflegde en onbereikbaar was. Een mobiele telefoon bestond nog niet. Ik had gezien hoe dat moest.” ■

LISANNE VERWIEL (MIDDEN) WIST AL VROEG DAT ZE IN DE VOETSPOREN VAN HAAR MOEDER MARGRIET VAN AMERONGEN (LINKS) EN HAAR GROOTMOEDER WILLY VAN AMERONGEN (RECHTS) WILDE TREDEN.

PILLEN MET ARSENICUM WAREN VERVELEND OM TE MAKEN DOORDAT ZE ZO HARD WAREN

1890

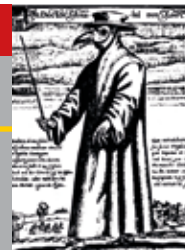
Emil von Behring isoleert de tetanusbacil en ontwikkelt een serum tegen difterie.

1891

1892

Alexandre Yersin, een leerling van Pasteur, en Shibasaburo Kitasato, een discipel van Koch, ontdekken onafhankelijk van elkaar de pestbacterie.

1893

1894